

KUZEYDOĞU
ANADOLU'DA
MİMARİ

ARCHITECTURE IN
NORTHEASTERN
ANATOLIA

THE DEPTH OF CULTURAL GEOGRAPHIES

Prof. Dr. Metin Sözen*

When a broad view is taken of the world's cultural geography, some focal points stand out by virtue of their "evident/apparent" qualities. When we consider this from the standpoint of diversity/continuity, it inevitably becomes possible to see that there are also zones of concentration.

As revealed in recent years by new studies examining nature, history, and culture on different time scales, the Anatolian landscape also contains within itself a number of specific cultural intersection points insofar as it sheds light on every stage of human thought and civilization and even today provides an environment for different approaches. One of these is the cultural web that embraces Anatolia and Caucasia. During every period of history this region has been witness to multidimensional "relationships/creations" and it still continues to do so.

Our world today is in the midst of a process of rapid change and thus there are countless benefits to be had in taking a fresh look at such a cultural reservoir. This cultural reservoir embodies a tremendous heritage for the future and it is clear that the more we recognize its importance the more it will lead to new opportunities and serve as fertile ground for new approaches.

Kars, Ani, and their environs have embodied both diversity and unity throughout history. The unique identity that was built up in this way is presented in this book, whose concern is one of painting a broad picture that transcends artificial boundaries and whose aim is to provide clues for future in-depth studies.

The historical-cultural heritage that is the subject of the information and documents presented in this book is additionally supported by visual materials which were captured with a unique vision and which can provide the basis for further multidimensional research. It is to be hoped that this will in turn inescapably lead to greater interest in a unique cultural reservoir that has received the attention it deserves.

* ÇEKÜL Foundation, President

KÜLTÜR COĞRAFYALARININ DERİNLİĞİ

Prof. Dr. Metin Sözen*

Dünyanın kültür coğrafyasına geniş bir açıdan bakıldığında, bazı odak noktalarının varlığı "belirli-görünür" nitelikleriyle öne çıkar. Bunu çeşitlilik-süreklilik açısından irdelediğimizde, ister istemez yoğunlaşma bölgelerini de görme olanağı doğar.

Son yıllarda doğanın-tarihin-kültürün farklı dönemlerini irdeleyen yeni araştırmaların gözler önüne serdiği gibi, düşünce ve uygarlığın tüm evrelerine ışık tutan, bugün de farklı yaklaşımlara ortam hazırlayan Anadolu coğrafyasının da belirli kültürel kesişme noktaları vardır. Bunlardan birisi de Anadolu-Kafkasya kültürel ağıdır. Tarihin her döneminde bu bölge çok yönlü "ilişkilere-yaratmalara" tanık olmuş, bu özelliğini sürekli koruyabilmiştir.

Dünyamızın büyük bir hızla değişim sürecine girdiği günümüzde, önemi tekrar öne çıkan böyle bir kültür havzasına "yeniden bakmakta" sayısız yarar vardır. Geleceğe yüklü bir miras armağan eden bu kültür havzası, önemi oranında tanındığında, yeni açılımlara da yol açacağı, farklı yaklaşımlara zengin bir ortam sunacağı açıktır.

Tarih boyunca farklılığını ve bütünlüğünü sağlamış olan Kars, Ani ve yakın çevresinin özgün kimliğini yansıtan bu çalışma, yapay sınırları aşan bir büyük birikimi geniş çevrelere aktarma kaygısını içermekte, "derinlemesine yaklaşımlara" ipucu vermeyi hedeflemektedir.

Öyle bir yaklaşımın yanı sıra belge ve bilginin konusu olan tarihsel-kültürel miras, bu kitapta özel bir bakış açısıyla elde edilmiş görsel malzemeyle örtüşmekte, "çok yönlü araştırmalara" zemin oluşturmaktadır. Kuşkusuz bu beklenti, altı az çizilmiş özgün bir kültür havzasına ilgiyi yoğunlaştırmayı da kaçınılmaz görev bilmektedir.

* ÇEKÜL Vakfı Başkanı

Kars Kümbet Camisi (Havariler Kilisesi), dış duvar arslan kabartması / Kümbet Mosque (Church of the Holy Apostles), external wall, lion relief